¶ Incipit argumentū ī euā
gelium ſm matheum.

a Atheus ex iudea
b ſic in ordie primꝰ
c ponit: ita euāgeli-
um ī iudea primꝰ
ſcripſit cuiꝰ vocatio ad do
minū ex publicanis actibꝰ
d fuit: duoꝝ ī generatiōe xp̄i
e pricipia p̄ſumēs vniꝰ cuiꝰ
f pria circūciſio ī carne: alte
riꝰ cuiꝰ ſm cor electio fuit
g Ex vtriſq; eīn p̄ribꝰ xp̄us.
h Sicq; q̄terdenario nūero
i triformit̄ poſito pricipiū a
credēdi fide ī electiōis tp̄s
k porrigēs ⁊ ex electiōe vſq;
i trāſmigr̄tionē diē dirigēs
l atq; a trāſmigr̄tiōis die vſ;
m ad xp̄m definiēs decurſa;
aduētꝰ dn̄i oñdit generati
n onē ⁊ nūero ſatiſfaciens et
o tp̄i vt ſe qd̄ eſſet oñderet ⁊
p
q dei ī ſe opꝰ mōſtrās etia; ī
his quoꝝ genꝰ poſuit xp̄i
opantis a principio teſtio
r niū non negaret. Quarum
s
t oīm rerū tp̄us ordo nūerꝰ
v
x diſpō vł rō qd̄ fidei neceſ-
y ſariū eſt deus xp̄s q̄ factꝰ
ex mł'iere: factꝰ ſb lege: na-
z tus ex v̄gie paſſus ī carne

Atheus ex iudea ⁊c̄. Hic eſt primus p̄logꝰ bti Hiero. qui p̄ponit euāgelio mathei. qui quidē p̄logus diuidit̄ in q̄ttuor ptes. In prima pte deſcribit̄ euāgeliſte ſtatꝰ. ſcd̄o ſcribendi modꝰ: ibi. Duoꝝ in gn̄atiōe xp̄i. tertio hꝰ euāgelij materia p̄ncipal'r: ibi. q̄rū oīum reꝝ. ⁊ q̄rto vtilitas hꝰ opis: ibi. In q̄ euāgelio vtile eſt. In p̄ma pte deſcribit̄ euāgeliſta ex noīe: cū dr̄. matheꝰ q̄ interp̄tat̄ datꝰ. qr̄ inter alios euāgeliſtas p̄ datꝰ ē a deo ad ſcribendū euāgeliū ad inſtructionē oīm fideliū. ſcd̄o deſcribit̄ ex natione ⁊ patria: cū dr̄. b ¶ Ex iuda qr̄ natōne fuit iudeꝰ ⁊ de iudea natꝰ q̄ q̄dē iudea p̄mo dicta eſt terra chanaan. qr̄ pꝰ diluuiū inibi habitauerūt filij cham quibꝰ expulſis p filios iſrł' tp̄e ioſue nominata ē iudea a tribu iude: q̄ erat p̄ncipalis ⁊ regia. tertio deſcribit̄ q̄tu; ad ordinē inter euāgeliſtas cū dr̄. c ¶ Sicut p̄mꝰ in ordine ponit̄. in ordine. ſ. euāgeliſtaꝝ: ita in iudea p̄mꝰ ſcripſit euāgeliū. q̄rto deſcribit̄ q̄tū ad ſtatū p̄cedentē eiꝰ couerſionē ad xp̄m. Quia aūt erat publicanꝰ. i. curā habēs d̄ pblicis actibꝰ. erāt. n. tūc iudei tributarij romanoꝝ. ⁊ id̄ illi q̄ colligebāt tributū romanis mittendū dicebant̄ publicāi. hm̄oi cōiter ſunt cāpſores. ⁊ pecuniaꝝ nūeratores. Et q̄a talia negocia vix aut nūq; ſine pctō exerceri pn̄t: vt dic̄. b. Greg. id̄ in hoc ptz gr̄a diuina: q̄ ex talibꝰ reuocauit Matheū ad ſtatū ap̄licū. ⁊ h̄ eſt qd̄ dicit. Cuiꝰ vocatio ⁊c̄. ſeq̄t̄ d ¶ Duoꝝ in gn̄atiōe. hic tangit̄ modus ſcribēdi que; tenuit euāgeliſta matheꝰ in deſcriptōne genealogie xp̄i: a q̄ incipit ſuū euāgeliū. Et p̄ tangit̄ modus ſcribēdi q̄tū ad radicē genealogie xp̄i q̄ ponit duos p̄res: vic; dauid ⁊ abraam: q̄ſi radicē genealogie huiꝰ. ſic̄ ptz in p̄ncipio euāgelij: cū dicit. Liber gn̄atiōis ⁊c̄. Rō aūt huiꝰ aſſignat̄. q̄a abraā fuit p̄mus q̄ fidē vniꝰ dei publice ꝯfeſſus ē. ⁊ in ſignū huiꝰ p̄ circūciſionē accepit q̄ fuit ſignū diſtinguens fideles ab infidelibꝰ. Dauid aūt fuit p̄mus rex electus a dn̄o ſm volūtatē dn̄i ad fidelē ppl'm regendū: ſm ꝙ dr̄. j. Reg. xiij. Queſiuit dn̄s virū iux̄ cor ſuū ⁊c̄. Saul āt l; p̄ fuerit electꝰ a dn̄o: hoc tn̄ nō fuit ſm cor dn̄i. ſ; ſm exactionē ppł'i: ꝓpter qd̄ dixit dn̄s ſamueli. j. Reg. viij. Audi vocē ppł'i petentis regē. ſ. ſup ſe. ſequit̄. Nō. n. abiecerūt te: ſ; me: ne regnē ſup eos. ⁊ h̄ eſt qd̄ dicit Hiero. d ¶ Duorū in gn̄atōne xp̄i p̄ncipia p̄ſumēs. i. an̄ ſumēs duos homines. vic; abraā ⁊ dauid: q̄ſi p̄ncipia ⁊ radices genealogie xp̄i: ſequit̄. e ¶ Vniꝰ cuiꝰ circūciſio ⁊c̄. i. ip̄iꝰ abrae: qui p̄ accepit circūciſionē: vt dictū ē. f ¶ Alteriꝰ cuiꝰ ſm cor electio ⁊c̄. i. ip̄ius dauid q̄ electꝰ p̄ fuit rex a dn̄o. vt dictū eſt. g ¶ Ex vtriſq; em̄ p̄ribꝰ xp̄s. in hoc reddit̄ cā p̄dicti. q. d. ꝓpter h̄ abraā ⁊ dauid ponunt̄ principal'r radix genealogie xp̄i. qr̄ xp̄s naſci debebat ex p̄riarchis ⁊ regibus tanq; eis p̄miſſus. h ¶ Sicq; q̄terdenario. hic tāgit modū ſcribēdi genealogiā xp̄i q̄tū ad deductionē ex p̄dictis duobꝰ p̄ribus ſeu p̄ncipijs. qr̄ euāgeliſta ponit tres q̄terdenas. vna fuit in tp̄e in quo ppł'us ē gubernatus p iudices. ſcd̄a in tp̄e quo gubernatꝰ eſt p reges. ⁊ tertia in tempore quo gubn̄atꝰ eſt p ſacerdotes. ⁊ hoc eſt qd̄ dicit.
h ¶ Sicq; q̄terdenario triformiter poſito. i. in tribus tp̄ibus quibus triformiter gubernatꝰ eſt populus. ſequitur.

i ¶ Principiū credendi fidem in ele[...]
qr̄ p̄ma quaterdena incipit ab abraā [...]
dei publice ꝯfeſſus eſt. ⁊ terminat̄ i[...]
ctus eſt in regē a dn̄o: vt dictū eſt. [...]
in tranſmigratiōis diē dirigēs: qr̄ ſe[...]

[illegible]
pit a trāſmigratione babylonis. ⁊ terminatur ī xp̄m m ¶ Decurſam ⁊c̄. decurſa; dicit. qr̄ deſcribit genealogiā xp̄i deſcendendo. Lucas autē ecōtrario aſcēdēdo. ſequit̄. n ¶ Et nūero ſatiſfaciēs ⁊ tempori. q. d. ī hoc ꝙ ſic deſcripſit genealogiam p tres q̄terdēas ſatiſfecit numero: qr̄ poſuit nūeros ꝯuenīētes myſterio xp̄i qr̄ p q̄terdenā q̄ cōponit̄ ex q̄ttuor ⁊ decē ſignificat̄ lex xp̄i q̄ decurrit p quattuor euāgelia. ⁊ lex moyſi q̄ decurrit p decē legis p̄cepta. Per ternariū vero ſignificat̄ myſterium trinitatis qd̄ fuit traditū in vtraq; lege. ſ; in noua lege magis explicite. ⁊ ſic ptz q̄liter euāgeliſta ſatiſfecit nūero. Satiſfecit etiā tp̄i. qr̄ p tres q̄terdenas deſcripſit tres gn̄atiōes illiꝰ ppł'i ī diuerſis tp̄ibus. ſequit̄. o ¶ Vt ſe qd̄ eſſ; oñderet. q. d. in ſcribendo euāgeliū xp̄i matheus oñdit ſtatū ſuū. qr̄ ibidē deſcripſit vocatiōem ſuā ex publicis actibus ad ſtatū ap̄licum. p ¶ Et dei in ſe opus mōſtrans. qr̄ in hoc oñdit operatiōem dei vocātis ip̄m p ſuā miſericordiā. q ¶ Etia; in his ⁊c̄. hoc eſt dictū ꝙ ſil'r in abraā ⁊ dauid q̄ electi ſunt a deo ab antiquo. vnus ad fidē. alter ad regnū dei operationem oñdit. Cōſtrue ḡ ſic lr̄am. Etiā nō negaret. minus dicit ⁊ plus ſignat. i. ꝯcederet ſeu declararet. Teſtimonium xp̄i opantis. ſ. p grām. A p̄ncipio. i. ab antiquo. In his q̄rū genus poſuit xp̄i. i. deſcribēdo genealogiā xp̄i. Et hoc fuit in dd̄ ⁊ abraā quos poſuit radices genealogie chriſti. r ¶ Quarū oīm reꝝ ⁊c̄. In hac pte Hiero. oñdit intentionem p̄ncipalē euāgeliſte mathei: ſeu ſbiectū ſui euāgelij: qr̄ genealogiam ordinate ab abraā vſq; ad xp̄m deſcripſit vt oſtenderet ꝙ ip̄e xp̄us eſt verus hō ⁊ verus deus q̄ ſm humanitatē natus eſt de muliere: paſſus in cruce: vbi oīa peccata nr̄a deleuit ⁊ reſurgēs a mortuis nos p adoptionem in filios dei regn̄auit. ⁊ hoc ē qd̄ dicit r ¶ Quarum oīm reꝝ ⁊c̄. in genealogia ſc; xp̄i deſcriptarū. s ¶ Tp̄us qr̄ ibi tria tp̄a deſcribunt̄ vt viſum ē. t ¶ Ordo. qr̄ ordiate tp̄a ⁊ pſone in diuerſis tp̄ibus deſcribūtur. v ¶ Nūerus. qr̄ ſb certo nūero. i. in tribus q̄terdenis ꝯphenduntur x ¶ Diſpoſitio vel rō. qr̄ rōnabilit̄ diſponunt̄. y ¶ Qd̄ fidei neceſſariū ē ⁊c̄. Hoc ē dictū ad hoc oīa p̄dicta ſic ſunt ordiate deſcripta vt oñdatur ꝙ xp̄s eſt verus deus: qd̄ credere neceſſariū eſt ad ſalutē. ⁊ ꝙ ē verꝰ hō vnde ſubditur. z ¶ Qui factꝰ ē ⁊c̄. qr̄ onera legis voluit obſeruare. hoc autem accipit̄ de ep̄ła ad Gall'. iiij. a ¶ Paſſus eſt ī carne omnia in cruce fixit. i. oīa peccata noſtra in cruce deſtruxit. ⁊ accipitur hoc de ep̄ła ad Coll'. ij. vbi dicit̄ ſic. Delēs qd̄ aduerſum nos erat cyrographū decreti. i. obligationē ad penam inferni. ſed illū tulit de medio affigens illd̄ cruci. et eſt locutio metaphorica ad ſimilitudinem illius qui deſtruxit aliquā chartam vel obligatiōem. qr̄ pforat eam vel corrumpit. ſic xp̄us p paſſionē ſuam illud decretum

…rati gehenne deſtruxit.ſequit. b ¶ Ut
…etipõ.i.deuincens in corpore ꝓprio.
…pe ⁊c. Ad euidẽtiam huiꝰ lr̃e ꝯſiderã
…s correlatiue dicũtur.relatiua aũt poſi-
…ipta ſe perimũt.igitur qꝛ iudei noluerit
…abe
…s pro
…uerũt
… …ae.i. imi
tatores ipiꝰ p fidem
⁊ p ꝯñs abraã ⁊ cete
ri pr̃es deſierũt eſſe
pr̃es eoꝝ.gẽtiles ãt
ecõuerſo ad p̃dicati
onẽ aploꝝ recepert
fidẽ xp̄i.⁊ iõ in loco
iudeoꝝ a fide abrae
recedentiũ facti ſũt
filij abrae.⁊ ſic pr̃ni-
tas q̃ deſierat eſſe in
abraã ⁊ ceteris patri
bus reſtituta ẽ p fili
ationẽ gentiũ:q̃ fa-
cti ſunt imitatores
eoꝝ p fidẽ:⁊ ecõtra-
rio ſibi filiatio reſti-
tuta eſt in ipſis cre-
dẽtibus:reſtituta p̃-
dicta pr̃nitate. quia
hec ẽ nã correlatiuo
rũ:vt dictũ ẽ.⁊ hoc ẽ
qȯ dicit Hierony.
c ¶ Reſurgẽs in cor
pore.ſ.xp̄s.⁊ p̃cipi-
ens p̃dicare baptiſ-
mũ pnie in oẽs gen

b omnia in cruce fixit vt triũ
c phãs ea in ſemetipõ reſur
b gẽs i corpe ⁊ pr̃is nomẽ i
c pr̃ibꝰ filio ⁊ filij nomẽ pr̃i
d e reſtituẽs i filijs ſine prin-
f g cipio ſine fine:oñdẽs vnũ
h i ſe cũ pr̃e eſſe qꝛ vnꝰ ẽ In q̃
euãgelio vtile eſt deſiderã
k tibꝰ deũ ſic p̄ria vl' media
l vel pfecta cognoſcere vt ⁊
m vocationẽ apl'i ⁊ opꝰ euã-
n gelij ⁊ dilectionẽ dei i car
ne naſcentis p vniuerſa le
gẽtes itelligãt:atq̃ id i eo
o in q̃ rephẽſi ſt ⁊ apphẽde-
p re appetunt recognoſcãt.
q r Nobis eniz in hoc ſtudio
s argumenti fuit ⁊ fidem fa-
t cte rei tradere:⁊ operãtis
v dei intelligendam diligen
y ter eſſe diſpoſitionem que
z rentibus non tacere.

tes factus eſt reſtituẽs. b ¶ Nomẽ pr̃is in pr̃ibus.ſ.anti
quis. c ¶ Filio.hoc eſt ad honorẽ filij.qꝛ hoc cecidit ad
honorẽ xp̄i. d ¶ Et filij nomẽ reſtituẽs in filijs.i.in gen-
tibus fidẽ recipiẽtibus. e ¶ Patri.hoc eſt ad honorem
pr̃is eterni. f ¶ Sine p̄ncipio ſine fine.qꝛ xp̄us ſm diui
nitatẽ manet ineternũ. g ¶ Oſtendẽs vnũ deũ ſe eſſe cũ
patre.p opa.ſ.diuinitatis q̃ egit.qꝛ ꝓpria opatio vniuſcu
iuſq̃ rei oñdit naturã eius. h ¶ Quia vnꝰ eſt.ſ.deꝰ qui
eſt pater ⁊ filiꝰ.qꝛ nõ ſunt duo dij ſꝫ vnus deus. i ¶ In q̃
euangelio. Hec eſt q̃rta pars hꝰ plogi in q̃ oñdit vtilitas
huius euãgelij mathei. Et p̄ oñdit iſta vtilitas in genera
li reſpectu oim fideliũ.ſcd̃o oñditur i ſpãli q̃tũ ad beatuz
Hiero.ibi. In nobis.n.hoc ⁊c. In p̄ma ergo pte oñditur
vtilitas q̃tũ ad q̃tuor:qꝛ illi q̃ legũt hoc euãgeliũ pfecte:
illi pñt ppendere miam dei in vocatõne mathei ad ſtatũ
apl'icũ:⁊ diligẽtiã apl'i in ſcribẽdo euãgeliũ:⁊ dilectionez
dei:ex qua voluit incarnari:⁊ pfectionẽ hũanã q̃ in cõiũ
ctione ad deũ p fruitiõem.qꝛ voluit ſibi naturã humanã
cõiungere p ipſius aſſumptiõem.⁊ h̄ eſt qȯ dicit. i ¶ In
quo euãgelio vtile ẽ deſiderãtibꝰ deũ.i.noticiam dei.
k ¶ Sic p̄ma vel media.i.p̄ncipiũ.mediũ ⁊ finẽ hꝰ euan-
gelij in quo cõſiſtit pfectio. l ¶ Ut ⁊ intelligãt vocatio-
nẽ apl'i in quo cõſiſtit pfectio.qꝛ de hoc fit ibi mẽtio.
m ¶ Et opus euãgelij.qȯ ipe ſcripſit fideliter. n ¶ Et di
lectiõem dei in carne naſcẽtis.qꝛ ex dilectõne voluit icar-
nari.ſequit. o ¶ In quo rephenſi ſunt.i.ad hoc vtile eſt
euãgeliũ hoc vt legẽtes ipm. p ¶ Recognoſcãt in eo.i.i
xp̄o eſſe ſupple id. o ¶ In quo rephenſi ſunt:⁊ apphen
dere appetũt.i.ipam diuinitatẽ cui natura nr̃a cõiuncta ẽ
in xp̄o in vnitate ſuppoſiti p incarnationẽ.⁊ quã apphen
dere q̃rimus p fruitiõem:⁊ accipit ibi iſte modus loquẽ-
di epl'e ad Phil'.iij.vbi dicit ſic apl's. Sequor aũt ſi quõ
apphendam in q̃ ⁊ comphẽſus ſum. q ¶ Nobis.n.hic
tangit motiuũ Hiero.ad transferendũ ſeu exponẽdum
mathei euãgeliũ.ſ.vt traderet certitudinẽ rei geſte in euã

gelio mathei:vbi oſtenditur vera diuinitas ⁊ vera hũani
tas ieſu xp̄i.⁊ hoc eſt qȯ dicit. q ¶ Nobis eñ in hoc ⁊c.
id eſt rõnis motiue.qꝛ argumentũ quedã rõ eſt. r ¶ In
hoc ſtudio.i.ad ſtudendũ in h̄ euãgelio transferẽdo ⁊ ex-
ponendo. s ¶ Et fidẽ.⁊ ꝓ id eſt.certitudinẽ. t ¶ Facte
rei tradere.i. geſtoꝝ
xp̄i ⁊ nõ tacere: ſed
magis ſupple decla
rare. y ¶ Querẽti-
bus.i.ſcire volẽtibꝰ
z ¶ Diſpõez dei ope
rantis in carne.ſ.aſ-
ſumpta. v ¶ Intel
ligendã eſſe diligen
ter.hoc ẽ cũ mag' di-
ligẽtia ⁊ ſtudio. q̃a
talibus reuelat euã-
gelij diligẽtia:ſm q̄
d' infra.vij. Queri-
te ⁊ inuenietis: pul-
ſate ⁊ apietur vobis
a Matheꝰ. Pro
logus iſte di
uidit i duas
partes.qꝛ p̄ ſcriptor
huiꝰ euẽgelij mani-
feſtat.ſcd̃o ſui euan
gelij auctoritas de-
clarat.ibi. Cũ autez
plures. In p̄ma pte
oñditur q̃ñ ſcripſit.
qꝛ p̄mus inter alias
euãgeliſtas.vbi ſcri
pſit:qꝛ in iudea:q̃lit
ſcripſit.qꝛ hebraice.
quare ſcripſit:vt ve-

¶ Explicit argumẽtũ. Se-
quit plogus in matheum
a Matheꝰ cũ p̄io p̃-
dicaſſet euãgeliũ i
iudea volẽs trãſi-
re ad gẽtes p̄rimꝰ
euangeliũ ſcripſit hebrai-
ce qȯ fratribꝰ a q̃bus ibat
b ad memoriã reliquit. Sic
eñ neceſſe fuit ad cõfirma
tionẽ fidei euãgeliũ p̃dica
c re ſic et ꝯtra hereticos ſcri
b bi. Cũ aũt plures euãgeli-
um ſcripſerint q̃tuor ei ha
bent auctis teſtimonium:
qꝛ p quattuor mundi ptes
fidẽ nũciãt trinitatis:⁊ ſũt
quaſi quattuor rote i qua-
driga domini q̃ vehit euz
p p̃dicatiõem euangelij et
genus humanũ quadrifi-
da morte pẽptuz eoꝝ erat

ritas euãgelij certa maneret apud credẽtes in iudea: a q̃-
bus recedebat volẽs p̃dicare gẽtilibus:iudeiſq̃ ꝓ maio-
ri pte in infidelitate obſtinatis.hoc eñ fuerat eis p̃ceptũ
a dño.ſm q̄ d' Act.xiij. Nobiſ aũt oportebat p̄mũ loqui
verbũ dei:ſꝫ q̃ñ repuliſtis illȯ:⁊ vos indignos iudicaſtis
eterne vite:ecce cõuertimur ad gẽtes. ſic.n. nobis p̃cepit
deus.hac igitur de cã matheꝰ volens trãſire ad cõuerſiõz
gentiliũ ſcripſit fidelibꝰ in iudea remanẽtibus euãgeliũ:
vt illuc cõcurrerẽt ꝓ certa regula ad euitandũ errores he
reticoꝝ inſurgentiũ.⁊ hoc eſt qȯ ſubdit b ¶ Sicut ei ⁊c.
p̃dicatione.ſ.cõfirmata euidẽtibus ſignis.vt d' Mar.vl.
c ¶ Sic ⁊ ꝯ hereticos ſcribi:vt ceſſantibꝰ miracul' poſſemꝰ
recurrere ad doctrinã euãgelicã:doctrinis ⁊ miracul' cõfir
matã:ſicut ad regulã certã:hereſes inſurgẽtes cõfutantẽ.
d ¶ Cũ aũt pl'es ⁊c. Hic oñdit euãgeliũ mathei autenticũ
⁊ p̄ oñdit qȯ dictũ ẽ.ſcd̃o declarat quoddã ibi poſitũ.ibi.
Deſignãtur. In p̄ma pte d' q̄ ſic pl'es ſcripſert euãgeliũ.
Et aliq̃ ſcripſert ſb noie aploꝝ ⁊ diſcipl'oꝝ xp̄i:imiſcẽtes ei
dẽ fl'itates vt faciliꝰ ſb noie aploꝝ fideles deciperẽt:⁊ ad h̄
euitandũ q̃tuor euãgelia.quoꝝ ſcriptores ſunt certi ⁊ no
ti:ſunt ab eccleſia recepta ⁊ approbata. Et h̄ rõnabilit.qꝛ
numerꝰ q̃ternariꝰ euãgelioꝝ fuit p̃figuratꝰ Ezech.j. vt p̃-
dictũ ẽ. Sũt ei euãgeliſte q̃ſi q̃tuor rote in q̃driga domi
q̃bus portat fides xp̄i p totũ mundũ: ſilr genꝰ humanũ
q̃druplici morte fuit pemptũ in transgreſſione ade. p̄mo
morte culpe.ſcd̃o morte nature.qꝛ p hoc incurrimꝰ neceſ-
ſitatẽ moriẽdi.tercio morte gehẽne:qꝛ ex hoc oẽs deſcen
debãt ad lymbũ vſq̃ ad liberatiõez p xp̄m factã.q̃rto mor
te ciuilis pene. Eſt eñ mors ciuilis ſeruitꝰ vel exiliũ per
q̃ ſcindit aliq̃s a cõitate. Per pctm̃ aũt genus hũanũ erat
eiectũ a ciuitate celeſti ⁊ ſbditũ ſeruituti diaboli.igit con-
ueniẽs fuit nũerus q̃ternariꝰ euãgelioꝝ.qꝛ p ipoꝝ p̃dica-
tionẽ genꝰ hũanũ q̃drifida morte pemptũ ⁊ viuificandũ
deſignatur. e ¶ Deſignant etiã. Hic declarat quoddam
dictũ:vicz qualit euãgelia p̃dicta fuerũt p̃figurata Ezech.